A Ω

Spravodajca evanjelického a.v. cirkevného zboru v Prešove

Vianoce 2013 Ročník 18 Číslo: 5

PATMOS

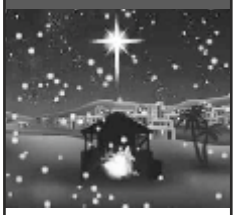

Ale mňa blaží Božia blízkosť.

Ž 73, 28a

Vianoce sú o Božej blízkosti...

Sestry a bratia,

náš kostol sa tak ako po iné roky znova zaplní a ja sa len teším, lebo aspoň raz v roku sa náš chrám zaplní do posledného miesta a my prežívame radosť zo vzájomnej blízkosti. No oveľa dôležitejšie je, že smieme vo svojej obmedzenosti, vo svojom zlyhaní a situácii akoby všeobecnej ľahostajnosti a skepsy byť povzbudení svetlom Božej blízkosti. To by som Vám rád zdôraznil, lebo v závere roka som prechádzal bolesťou smútku, keď sme sa lúčili v našom cirkevnom zbore s mladými ľuďmi, ktorí sa rozhodli „vystúpiť zo života“, lebo videli len tmu zbabraných životov a nevydarených vzťahov, bez poznania a skúsenosti viery, ktorá má byť posilnená aj počas týchto Vianoc. Svätý Boh prišiel k nám vo svojom Synovi, v betlehemskom dieťatku, Pánovi Ježišovi. To je blízkosť Božej lásky, ktorá nám pomáha uniesť aj tie najťažšie chvíle, aby sme nestrácali nádej a neprepadli skepse. To, čo potešuje žalmistu, je „Božia blízkosť...“ Tak ako na Štedrý večer sa tešíme zo vzájomnej blízkosti, tak sa tešíme v rodine cirkvi – nášho cirkevného zboru z Božej blízkosti, z prítomnosti Jeho lásky v Ježišovi. To, čo je rozhodujúce, aby sme o tú prítomnosť stáli a vo viere jej rozumeli... že Boh v Pánovi Ježišovi vstúpil do nášho sveta pominuteľnosti, hriechu a zomierania a my smieme mať skúsenosť stretnutia s Ním. Božia vtelená láska v Kristu nás pretvára v tom zmysle, ako sa dočítate v článkoch nášho časopisu, že *„máme odvahu pretvárať svet našich vzťahov, života. Nie cestou násilia a moci, ale jasľami poznačenými spôsobom pokory, malých počiatkov k veľkým veciam slávy života.“ „Veď zjavila sa milosť Božia spásonosná všetkým ľuďom.“* Prijmime Ho – ten najcennejší dar – dar nového života, ktorý sa upevňuje službou. Aj my, zmocnení Duchom Svätým, môžeme pretvárať svet našich vzťahov Jeho láskou. Aj tieto Vianoce, ale aj Nový rok 2014 je novou príležitosťou, novým pozvaním evanjelia, začať v Kristovej blízkosti, prežívanej v spoločenstve cirkevného zboru, premenu nášho života. Nezachráni nás nik iba Kristus. Vianoce a nové dni v novom roku sú novou príležitosťou, novou výzvou. Vrátiť sa k Ježišovi, pokloniť sa Mu, mať osobný vzťah k Nemu. Prajem Vám, aby ste počas vianočných dní prežili a pocítili, aké je to nádherné byť spolu zjednotený Kristom, žiť v Jeho blízkosti. Čo to znamená? Rád odpoviem príkladom. L. N. Tolstoj potreboval previazať Bibliu, a tak bol za kníhviazačom a pýtal sa ho, ako dlho by to trvalo. On odpovedal, že tri dni. Nato odpovedal, že tak dlho nemôže byť bez svojej Biblie. Pán Ježiš povedal svojim súčasníkom: *„Čítate Písma, ale tie svedčia o mne. Ale vy nechcete prísť ku mne, aby ste mali život.“* Pán Ježiš veľmi často citoval Žalmy, máme si uvedomiť, že sú tu modlitby, ktoré sa Pán Ježiš modlil, piesne, ktoré spieval, ktoré sa učil a o ktorých aj premýšľal. Lk 24,28 *„Potom počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im v Písmach všetko, čo bolo o Ňom.“* Boh je osobný, vstupuje do komunikácie s nami. Žalmy sú piesňami, ktoré môžem spievať, modlitbami, ktoré vždy odrážajú nejaký aspekt nášho života. V Hesle roka 2014 je odhalené srdce, ktoré túži po Božej blízkosti, po všetkých vnútorných zápasoch, bolestiach a sklamaniach. Môžeme prežívať Vianoce, ale i celý rok 2014 ako čas, keď sa sústredíme na vzťahy – vzájomnú blízkosť, na ktorú neraz v rýchlosti doby a povinností nemáme čas. Teda, aký je môj vzťah k deťom, manželke/manželovi, súrodencom, vnukom, bližšej rodine, rodičom... Sú potešení mojou blízkosťou? Nezabúdajme na to, že modlitba je budovaním nášho vzťahu s Bohom, ale aj blízkosti medzi nami. Dr. M. Luther povedal, že prekážkou modlitby je nedostatok lásky. Kresťana kresťanom robí práve modlitba. Reformátor si veľmi vážil Žalmy, ktoré nielen vykladal, ale boli mu aj oporou v modlitebnom zápase. Verím, že nielen tento verš, ale celý žalm nám bude povzbudením na ceste viery a života. Niečo z tejto skúsenosti vyspieval aj LuděkRejchrt v piesni: Niekto ma vedie za ruku.

Niekto ma vedie za ruku,
Keď bojím sa ísť tmou.
To je ten, ktorý o mne vie,
Ktorý ma stále miluje,
Je vždy nado mnou

Niekto mi dáva silu tiež
Keď som už unavený.
To je ten, ktorý o mne vie,
Ktorý ma stále miluje,
Či bdiem alebo spím

Niekto ma vedie za ruku
Preto sa nechcem báť.
To je ten, ktorý o mne vie,
Môj dobrý Boh ma miluje,
A chce mi pomáhať

„Ale mňa blaží Božia blízkosť. “ Ž 73,28a

Ásaf týmto vyznaním odkrýva svoje srdce a hovorí to dôležité, čo je darom pre nás – naše srdce. Čo je krásne vyspievané v piesni – a nakoniec celý 73. žalm je takou piesňou. Preto len čisté srdce, srdce, ktoré patrí Bohu, môže vidieť Božie predivné konanie v živote. Ásaf to jednoducho pomenuje, že BOH je dobrý... To nie je abstraktné pomenovanie. Ak poviem, že mám dobrú manželku, dobrého otca... dobrého syna či dcéru – dobrých cirkevníkov, priateľov, tak nemyslím abstraktne, ale hovorím o skúsenostiach, ktoré mám s manželkou, otcom, priateľmi a cirkevníkmi...Viem, ako stáli pri mne, ako ma podržali, ako mi dobre poradili, ako potešili, podporili, objali, povzbudili, prejavili lásku... Teda mám tie intímne skúsenosti, dotyky ich lásky, ktoré nik nevidí, ale sú bohatstvom môjho srdca...Ásaf vyznáva, že *„ Boh ho drží za pravicu“* a je mu *„skalou srdca naveky“*. Tak odhaľuje svoje srdce, že je to BOH, ktorý ho drží. Je povzbudením pre nás, keď v tomto zmysle čítame Jána 10,29: *„Ja im dám večný život a nezahynú naveky, a nikto mi ich nevytrhne z ruky.“* Sme často v nebezpečenstve myslieť si, že v tých najťažších chvíľach nášho života nie sme v Božích rukách, že sme sami. Myslím si, že to je problém nášho života viery. Vieme vôbec, ako často

sme boli chránení a vedení Jeho rukou? 4.Moj 11,23 *„Vtedy Hospodin riekol Mojžišovi: Či je ruka Hospodinová prikrátka?“*

Vo všetkom, čo sa k nám priblíži aj v tom novom roku 2014, na prahu ktorého budeme onedlho stáť, ktorý je pred nami ako neznáma krajina, obstojíme len vďaka Božej blízkosti. Modlím sa, aby sme dokázali všetci v našom živote vyznať to, čo vyznal Ásaf v závere žalmu. Napriek všetkému vyznáva, že ho povzbudzuje, posilňuje, robí ľudským, človekom nádeje a pokory, jednoducho, že ho blaží Božia blízkosť. To, čo je rozhodujúce pre nás aj v tomto novom roku, je Božia blízkosť, zjavená v narodení nášho Pána Ježiša Krista. Bratia a sestry, ďakujem za Vašu blízkosť, ale najviac za tú Božiu, ktorú vo viere prežívame spolu v spoločenstve, kde Vás s láskou pozývam. Potom v našom živote toto vyznanie žalmistu nebude znieť ako fráza, ale skúsenosť viery, v ktorej svoj život znova otvárame Ježišovi. Potom v realite našich životov budeme vyznávať: *„Ale mňa blaží Božia blízkosť. V Hospodinovi, Pánovi mám svoje útočisko, aby som všetky Tvoje skutky zvestoval.“*

Ján Bakalár
zborový farár

„Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočinie kniežatstvo, jeho meno bude: Predivný Radca, Mocný Boh Otec večnosti, Knieža pokoja. Veľká bude jeho vláda a nebude konca pokoju na tróne Dávidovom a v jeho kráľovstve, lebo ho upevní právom a spravodlivosťou odteraz až na veky. Horlivosť Hospodina mocnosti to urobí.“(Izaiáš9:5-6)

Požehnaný čas sviatkov Narodenia Pána, plný radosti a pokoja, aby ste vedení Duchom Svätým mohli nájsť v narodenom dieťati dar milosti, pokoja a všetkého duchovného požehnania. V novom roku 2014 nech Vás potešuje, posilňuje a blaží Jeho blízkosť na ceste Vášho života.

Milí bratia a milé sestry,
prajeme Vám, aby Vás počas Vianoc i nového roku 2014 napĺňal Boží pokoj a dôvera v Pána Ježiša Krista, ktorého blízkosť pretvára naše životy a vzťahy. On drží vo svojich láskavých rukách život všetkých nás!

Zboroví farári, redakčná rada Patmosu a presbyterstvo Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Prešov.

Dogmatické Vianoce a betlehemské jasle

Pojem „dogma“ patrí predovšetkým do náboženskej oblasti. Na Vianoce ide napr. o vieroučné (dogmatické) vyjadrenie obsahu inkarnácie (vtelenia), v kréde uvedené najmä slovami „počal sa z Ducha Svätého; narodil sa z Márie panny.“ Lenže dogma ako všeobecná predstava o niečom s presne vymedzeným obsahom, presahuje na rôzny spôsob túto oblasť. Práve v spojitosti so svätením Vianoc, stáva sa v prenesenom zmysle dogmou nemenného myslenia, tradície a zvyku: ako sa chystať na Vianoce, čím ich naplniť, ako im dať našskú primeranú farbu a spôsob prežívania. Ako „vyšitá“ vianočná dogma je napr. celé to ježiškovské obdarúvanie, sviečičkovské osvetľovanie a trhové ponúkanie komodít od výmyslov sveta. Dogma ako skala je gastronomická (kaprová) vybavenosť štedrovečerných stolov, ba celého vianočného stolovania, so všetkými k tomu pridanými zvykmi. Dogma ako neotrasiteľná „viera“ je stromčekový ošiaľ nielen rodín, námestí, neposledne aj kostolov. Obecnou výzdobou siaha k ozdôbkam už nielen klasických figúrok, ale aj postáv Budhu, parížskej eiffelovky, historických kočiarikov, robotov a kto to všetko vôbec vymenuje? A ak sa k tejto dogme pripoja hudobno-kultúrne aktivity, mediálne reči, spevy (nedávno na jednom tescovom WC znela zo záznamu už aj Tichá noc!), povedzte, o akých Vianociach je tu reč? Ich „dogmatický“ charakter (že to tak musí byť a ešte našskejšie, ľudskejšie, modernejšie, slávnostnejšie!) a že to tak bude a zostane, neprekryje ani charitatívna čajovo-polievková štedrosť a láska, ani cirkevná kapustnicová ústretovosť bratského súručenstva, ani vianočné pozdravy a priania. Dogmatické Vianoce priamo dokonalé! A len si nemyslime, že sa to môže nejako zmeniť. Dogma sa nemení. Je trvalým vyjadrením pravdy tak, ako prevráteného ľudského presvedčenia a zvyku.

Do týchto spôsobov a zvykov dogmatických Vianoc (už či chceme, alebo nechceme) sme vtiahnutí aj my kresťania. Hoci nemajú nijakú spojitosť s betlehemskými jasľami a v nich sa nachádzajúcim divom Vianoc. Nejde o to, aby sme sa z tohto vianočného trendu vyvliekli, ale kresťansky uzemnili, vyrovnali sa s únosnosťou pravdy a svätili skutočne kresťanské vianočné sviatky. To znamená, aby sme sa pridŕžali kázne evanjelia, aby sme necukrovali dogmatické Vianoce betlehemskou udalosťou, najmä tými jasličkami, ale zo správy o nich vypočuli nanovo spasiteľnú zvesť pre seba aj pre svet, keď ich evanjelista Lukáš zmieňuje v 2, 7: **„I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula Ho plienkami a uložila v jasliach, pretože nemali miesta v ubytovni.“**

Miesta inde nemali.

Jozef a Mária boli na ceste z Nazareta do Betlehema, keď cisár Augustus rozvíril štatistické sčítanie obyvateľstva, či už z dôvodov daňových, alebo prostého prehľadu počtu ľudí, žijúcich v ríši a v provinciách. A pretože sa to malo udiať na miestach pôvodu rodu, cestoval nazaretský pár do Betlehema. K cieľu prišli pravdepodobne s určitým oneskorením. Možno Máriino tehotenstvo spomalilo cestu, možno to bolo z iných dôvodov. Nebolo kde prenocovať. „Nemali miesta v ubytovni“, či hospode, v hostinci, v nocľaháreni „v uchýlišti“ (J. Roháček), ako grécky pojem „tó katályma“ niektorí prekladajú. Taká ubytovňa, či hospoda, bola v tých časoch akási štvorcová ohrada so studňou uprostred a pre ľudí a dobytok s prístrešiami po stranách. Nebolo tu nijaké zvláštne vybavenie. Každý sa musel postarať sám o seba. Nakoľko nazaretským pútnikom príbuzenstva v Betleheme už asi nebolo, spôsobil stav plného obsadenia v ubytovni, že sa „ocitli na ulici“. Ústretovosť, láskavosť u obyvateľstva nijaká? Situácia kritická, nezávideniahodná. Jednoducho: nikde miesta nemali!

Tento údaj evanjelistu Lukáša nás vedie k hlbšej myšlienke miesta pre Krista dnes. Plno vianočných hostí vo vysvietených mnohohviezdičkových hoteloch miest a ubytovní v športových strediskách, všade plno vzrušeného očakávania akoby kohosi neobvyklého a vzácneho, všade plno dobrôt a sčitovania, volebného počítania hlasov, kto, ako, aký post obsadí v záujme blaha „politickej ríše“ a spravovania ľudu (alebo uchytenia miesta pre lepší korupčný prístup!) a podobne atď. Ale vypozorovali ste, že by vo všetkých očakávaniach, rokovaniach, užívaniach dobrôt, počítal niekto s miestom pre Krista? S Jeho vianočným prínosom porozumenia, spravodlivosti a lásky, s mienkou, že patríme k sebe a máme si priať? Má pre toho „Jozefa a Máriu“, cirkev, niekto vplyvné miesto, ubytovňu, kde by po prenocovaní ráno všetkým dala príklad, ako si treba plniť nielen štatistickú, daňovú či inú občiansku povinnosť? Vtedy ani dnes tam a inde pre Krista miesta nemali a nemajú, aj keď náboženskú slobodu hlásajú a dávajú. A súčasne uvažujú, ako sa čím skôr zbaviť rozlukou s touto záťažou!

Nuž, v jasliach Mu ustlali.

Niet o tom správy, ako sa Jozef a Mária k tým betlehemským jasliam dostali. Bol to akýsi rebrík alebo žľab, pripevnený k stene tak, že dobytok mal k suchému chovu voľný prístup. V Palestíne išlo hlavne o žľaby, zhotovené z drobných kameňov a malty, pretože dreva bol nedostatok. Nakoľko prišla Márii hodina pôrodu, uložili Dieťa do jasieľ (žľabu). Možno sa len domýšľať, či tam bola nejaká slama alebo seno, ktoré by sa stali perinkou pre novorodenca. Určite ide o obraz strádania, chudoby, malosti, ktorou prichádza na svet Boh so svojím zasľúbením veľkosti, čo anjeli (t. j. nie zem, ale nebo) zvestujú: nového veku, kráľovstva Božieho, skrze narodenie (vtelenie), utrpenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista!

Jasle nie sú Lukášom zamýšľaná dekorácia Ježišovho narodenia, z ktorej by v budúcnosti čerpali idealistické motívy jasličkoví umelci a obdivovatelia. Ale realita pravdy evanjelia, ako On „bohatý schudobnel pre vás (nás), aby ste vy (my) zbohatli Jeho chudobou“ (2 K 8, 9). Tak vstupujú Vianoce do sveta a touto zvesťou oslovujú ľudí. Tvoria spoločenstvo, ktoré pod vedením Ducha svätého svedčí, čo znamená utvárať svet v zodpovednosti lásky, v pokoji a v trvalom mieri, cestou nie násilia a moci, ale jasľami naznačeným spôsobom pokory, malých počiatkov k veľkým veciam slávy života. Cirkev sama aj svojou štruktúrou a spravovaním má byť toho príkladom. Príkladom takto vykúpeného spoločenstva. Že sa môže dostať na okraj, že jej vianočná zvesť pri tak úžasne rozsvietených Vianociach zostane v podstate nepovšimnutá, spôsob verejného života (a niekedy aj jej vlastného, vnútorného) neurčujúca, nie je zničujúca skutočnosť. Naopak, všetky dogmatické Vianoce ju vracajú späť k jasliam, k pokore a poznaniu viery, z nej plynúcej vernosti: lepšie, náročnejšie „a vzdelanejšie“, mocnejšie v Duchu svätom, nie stredovekým spôsobom a slovom, v dnešnom svete kázať evanjelium, že niet inej cesty okrem Krista, Toho v betlehemských jasliach, ležiaceho a na kríži umierajúceho! Slávu a pády cirkvi neurčuje nič a nikto vo svete, len tento Kristus. Len v tejto Jeho chudobe, my v cirkvi a všetci ľudia tohto sveta, zbohatneme! Kto toto nechápe, akože môže svätiť kresťanské Vianoce? Zostávajú mu len tie dogmatické!

Ako je to u teba...

Inkarnácia je Božím divom pre všetkých ľudí. Ako je Boh Stvoriteľom sveta, tak sú aj Vianoce univerzálnou záležitosťou sveta. V tej všeobecnosti sú však individuálne adresné pre človeka. Osobne na teba a na mňa myslí Boh. V celkovej evanjeliovej správe o Ježišovom narodení sa to hneď ukazuje na betlehemských pastieroch. Svojím spôsobom sú účastní na nočnej udalosti. Hneď sa ponáhľajú z betlehemských nív k jasliam. Tam počuli a videli. A pochopili. A hneď o tom vydávali svedectvo iným. *A chválili Boha za to, čo počuli a videli, ako im bolo povedané (2, 15-20)*. Betlehemská udalosť nie je božské divadlo, aplauz pre náboženské predstavy. Je to Boží div a dar pre človeka. Osobne. A tak, stretajúc sa na Vianoce znova s touto všeobecne platnou a súčasne osobne adresovanou pravdou, postavení sme pred otázku, ktorá žiada odpoveď od všetkých Vianoce svätiacich, a tým aj od teba a odo mňa:

Máš miesto pre dar z neba?

Div Vianoc je Boží nebeský dar pre ľudí. Aj tak to možno povedať na základe mnohých výpovedí svätých Písem. Čo Boh koná pre človeka, je vždy Jeho darom. Ak je dar skutočne obdarovaním, tak je spojený s láskou. U Pána Boha je spätý s láskou, spojenou s milosťou. Za dar sa neplatí. Bohu sa neplatí. Božia milosť je zdarma. Čo takto prichádza od Neho, možno len prijať alebo odmietnuť. Dogmatické Vianoce nie sú darom pre ľudí. Tu sa dary platia, tie stromčekové sú zvlášť drahé, sú hodnotou biznisu. Sú protirečivo spojené práve s Kristovým príchodom na svet, ktorý je nezaplatiteľným darom Božej milosti.

Nuž, ako odpovieme? Prijmeme tento dar? Osobne a úprimne? Máš miesto pre Krista? V hrdej ubytovni srdca, kde je to možno zapratané všeličím a všelikým iným, alebo v pokorných jasliach duše, ktorá je vlastným životom tvojej tak ako mojej telesnej i duchovnej existencie? Sú betlehemské jasle ubytovňou pre Ježiša v živote mojej rodiny, môjho spoločenstva, mojej cirkvi, môjho sveta, v ktorom sa pohybujem a žijem? Kiež je tak! Potom budete mať aj tohto roku krásne nedogmatické Vianoce. Potom budete spievať ako prosbu duše pre budúce dni života (lebo kresťan nie je nikdy hotový, dokonalý, napriek všetkej úprimnosti viery; diabol, svet i vlastné telo vždy útočia!), aby sa na tom nič nezmenilo, ale natrvalo zostalo: „Na svete ešte som nebol, / keď Ty si sa narodil, / z tmy hriechov si ma vyviedol, / zo smrti vyslobodil, / ja krehké, slabé stvorenie / od Otca mám zasľúbenie, / že Ty si Spása moja. // O jedno vrúcne prosím Ťa, / a túžim, drahý Pane, / by som Ťa navždy v mysli mal / a žil som s Tebou stále; / len v srdci mojom prebývaj, / v ňom ako v jasliach spočívaj / a radosťou ma naplň. (ES 54, 2, 5)

J. Midriak, biskup v. v.

KRISTOVCI a ja

Dňa 6. decembra tohto roku sa v prekrásnom prostredí v dvorane Starého kolégia konala prezentácia knihy „Kristovci“. Predstavenie knihy prebehlo v rámci diskusie o podstate vianočného posolstva, ktorej sa zúčastnili kazateľ a spisovateľ Daniel Pastirčák, vysokoškolský pedagóg Michal Valčo, riaditeľ Evanjelizačného strediska Slavomír Slávik a pedagogička Hedviga Tkáčová – Hennelová. Večer moderoval Peter Mihoč a diskusiu smeroval tak, aby každý z prítomných povedal o svojom osobnom advente, kedy ho „zažil“ po prvýkrát, ako prežíva Vianoce... a aj o tomto hovorí prezentovaná kniha.

A v čom oslovuje dnes kniha „Kristovci“, som sa opýtal sestry Aleny Bodnárovej:

Keď ma požiadali, aby som pomohla s jazykovou korektúrou knihy Kristovci, cítila som sa poctená. Očakávala som, že to bude dobrá kniha, ale skutočnosť predbehla všetky moje očakávania. Keď robíte jazykovú korektúru textu, je lepšie, ak nevnímate obsah, ale len formu a gramatiku, prípadne štylistiku. Ja som sa však pri tejto korektúre často pristihla, že vnímam práve obsah, chyby nehľadám a musela som sa často v texte vracať. A prečo o tom hovorím? Aby ste pochopili, že text jednotlivých príbehov knihy ma veľmi zaujal, ba rovno poviem – bola som nadšená! Všetkým – výberom oslovených ľudí, spôsobom spracovania textu a rozhovorov, obsahom, životnými príbehmi... Vzrušovalo ma tiež, že som vlastne jedným z prvých čitateľov tejto úžasnej knižky (pravda, keď neberiem do úvahy jej tvorcov).

Cieľom týchto mojich pár viet nie je robiť recenziu knihy, na to sú tu iní, ale skôr opísať, čo mňa osobne zaujalo a prečo som taká nadšená. Bez zveličovania a pýchy musím povedať, že som vášnivým a náročným čitateľom, neuspokojím sa hneď tak s hocičím (má to

aj nevýhody, napríklad, že mávam problém nájsť si dobrú knihu na čítanie). Kniha Kristovci ma však uspokojila, číta sa ľahko a je plná života, veď sú to vlastne životné príbehy dvanástich ľudí – kresťanov a ich cesty k Bohu a či bližšie k Bohu. Mne osobne sa veľmi páči, že ako tvorcovia knihy, tak aj oslovené osobnosti sú z rôznych kresťanských cirkví, a teda obsah nie je „jednostranný“, suchý, ale ak by sa jednalo o jedlo, povedala by som, že je šťavnatý a chutný, a čím ďalej sa do neho ponárate, tým viac vás to ženie ďalej dopredu v túžbe po ďalších „chutných kúskoch“. A nepresýtite sa ho. S niektorými osobnosťami z knihy sa zhodou okolností poznám osobne, preto ich životnú cestu a peripetie trochu poznám, ale ako pri nich, tak aj pri všetkých ostatných, ma zaujali najmä z rozhovorov plynúce spomienky na mladosť, na prostredie, v ktorom vyrastali a hlavne úcta k rodine, priateľom a známym, ktorí ich neraz priviedli na tú cestu, na ktorej sú teraz. Myslím si, že sú na tej správnej – aspoň pokiaľ viem. Z celej knihy dýchla na mňa láska a ľudskosť, životná múdrosť a možno by mohla byť aj podnetom, ako sa dá žiť, prekonávať životné ťažkosti a prežiť pekný život aj napriek tomu, čo bolo a ako bolo. A utvrdilo ma to v tom, že s vierou v nášho Najvyššieho a úprimnou modlitbou k Nemu sa žije ľahšie a ľahšie sa prekonávajú prekážky, ktoré život prináša.

Ale načo veľa slov, prečítajte si túto aj graficky pekne upravenú knihu a uvidíte, dáte mi za pravdu.

Vďaka vám, kto ste vznik tohto literárneho dielka podnietili a vytvorili, čítať ho bolo pre mňa zážitkom a pohladením po duši!

Prajem všetkým požehnané Vianoce!

Alena Bodnárová, Ján Bakalár st.

Sekčovské misijne stretnutia

Dňa 15.12.2014 sa v priestoroch SSOŠ Elba uskutočnilo historicky tridsiate stretnutie na Sekčove. Táto misijná služba vznikla v decembri 2010, s cieľom vytvorenia priestoru pre ľudí zo Sekčova, ktorí nezvyknú navštevovať bežné cirkevné podujatia. Ďalším cieľom bolo vytvoriť viacgeneračné stretnutie, kde si na svoje prídu všetci zúčastnení od detí až po najstarších. Môžeme konštatovať, že s Božou pomocou sa druhý zámer podaril a za posledný rok tieto stretnutia navštevovalo zväčša rovnaké zoskupenie mladších aj starších členov zboru. Žiaľ aj napriek mnohému úsiliu sa nepodarilo osloviť ľudí zo sekulárneho sveta, či ľudí formálne patriacich do cirkvi. Keďže v našom zbore už jedno podobné stretnutie prebieha a to: Stretnutie rodín na fare, zvažovali sme nad alternatívou spojenia týchto dvoch stretnutí. Všetci patríme do Božej rodiny, mladí, či starí, bezdetní, či vdovy, a tak by sme boli veľmi radi, keby sme sa v Novom roku mohli takto všetci spoločne stretávať, povzbudzovať, modliť, chváliť Hospodina a nechať sa vyučovať. Ďalšie stretnutia budú prebiehať v priestoroch Veľkej zborovky evanjelickej fary na Svätoplukovej 11, vždy v prvú nedeľu o 15:30 hod. Vždy po skončení stretnutia, rovnako ako to bolo aj na Sekčove, je pripravené bohaté pohostenie s časom na neformálne rozhovory a budovanie spoločenstva. Misijná práca na Sekčovskom sídlisku nekončí, budeme sa jej aj naďalej venovať, ale už s novou koncepciou, keďže nám záleží na našich bratoch a sestrách, žijúcich mimo zboru. Týmto by som sa chcel osobne poďakovať bratovi farárovi Bakalárovi za duchovné vedenie v tejto službe a všetkým členom organizačného tímu za obetavú prácu. Želám všetkým členom CZ v Prešove radostné a pokojné Sviatky a v Novom roku veľa Božieho požehnania, ale aj síl potrebných do každodenných životných zápasov.

Dni otvorených dverí na ESŠ v Prešove

Evanjelická spojená škola otvorila svoju bránu a dovolila záujemcom „nakuknúť“ nielen do svojich priestorov, ale aj do samostatného vyučovacieho procesu.

Ako prví sa 15.11.2013 do školy prišli pozrieť terajší deviataci. V ten deň bolo na chodbách naozaj rušno. Návštevníkov sprevádzali naši žiaci, ktorí im s patričnou hrdosťou a nadšením predstavili školu. Okrem iného si hostia mohli dať zistiť krvnú skupinu, navštíviť odborné učebne s ich vybavením, či prezrieť si nástenky s aktivitami našej školy, ktorých je naozaj viac než dosť. Na niektorých predmetoch sa mohli zapojiť do vyučovania a porovnať si svoje vedomosti s ich snáď budúcimi priateľmi. Ostáva nám už len veriť, že príjemná atmosféra, ktorá na našej škole vládne, ich oslovila natoľko, že sa s nimi opäť stretneme v septembri.

28.12.2013 sa so svojimi budúcimi kamarátmi prišli do materskej škôlky pohrať tí najmenší so svojimi rodičmi. Ráno ich privítali pani dentálne hygieničky, ktoré im ukázali, ako si správne umývať zúbky. Zoznámili sa s „novým svetom“ škôlky, ktorý na nich od septembra čaká. Mali možnosť si nielen prezrieť hračky, ale si aj zaspievať či zahrať so svojimi kamarátmi.

5.12.2013 sa rodičia, starí rodičia a predškoláci prišli pozrieť na vyučovanie na základnej škole. Prvé dve vyučovacie hodiny boli venované otvoreným hodinám, kde mali rodičia možnosť priamo sa zúčastniť vyučovacieho procesu v predmetoch slovenský jazyk a literatúra,

matematika, prírodoveda a anglický jazyk. Potom sa triedy premenili na dielničky tradičných remesiel. Žiaci sa zahrali na výskumníkov a vyskúšali si paličkovanú čipku, drôtikovú techniku, pletenie metly, výrobu vianočných pohľadníc, zdobenie perníkov, výrobu ikebán, vykrajovanie ozdôb zo slaného cesta, maľovanie svietnikov a vianočných ozdôb ako aj papierové pletenie. Možnosť Dňa otvorených dverí nevyužili iba potenciálni záujemcovia o školu, ale aj rodičia samotných detí, ktoré túto školy navštevujú, keďže sa chceli pozrieť, ako sa ich dieťa správa a pracuje v kolektíve.

Tešíme sa zo všetkých záujemcov a veríme, že mnohých z nich v septembri privítame ako žiakov našej školy.

Všetkých predškolákov pozývame na zápis, ktorý sa bude konať 15.1.2013 o 14:30 – 18:00.

Zuzana Martausová, Ľubica Demčáková

Letný misijný tábor

Podľa názvu by človek čakal, že sa bude písať o nejakej aktivite na Ukrajine, v Rumunsku alebo dokonca niekde v Afrike, no my ostaneme na východnom Slovensku. Všetko začalo nadobúdať konkrétne rysy už v máji, keď sa tím 25 mladých ľudí začal stretávať k prípravám na tento kemp. Rozdelili si zodpovednosti a začali na nich pracovať. Pre mňa bolo povzbudením vidieť, ako títo mladí ľudia dokázali dať do rovnováhy svedomitú prácu spolu so zotrvávaním na modlitbách nielen pri príprave tábora, ale aj v čase samotného kempu.

Presunieme sa teda do Mníchovského potoka blízko Bardejova. Je začiatok prázdnin, z áut chlapi vykladajú aparatúru, svetlá, množstvo pomôcok; klasická jedáleň sa postupne mení na moderné pódium s vybavenou technikou, inšpirujúcou výzdobou a v hľadisku pribúdajú vlastnoručne ušité vankúše k pohodlnému sedeniu. Poobede prichádzajú americkí lektori, podobne ako v slovenskej skupine, niektorí sú zamestnaní, majú vlastné rodiny, iní študujú, niektorí skončili maturitu. Takto vzniká skupina 41 ľudí, ktorí spoločne povedú týždenný kemp. Spoločný večer je stíšením sa pred Pánom Bohom, ktorý nás môže uschopniť k tomu, aby sme svedčili, že je Boh, ktorý má plán s každým jedným človekom, ktorý nad nami nezlomil palicu, ktorý nás má nadovšetko rád. Miluje nás, ktorí sme niekedy nasmerovaní proti Nemu, nás, ktorí razíme myšlienku *„v Boha verím, ale cirkev nepotrebujem“*, nás, ktorí si žijeme len pre seba. Stále má nádej, že život konkrétneho človeka, nech je akokoľvek zatvrdený, zadubený, presvedčený o správnom alebo zranený môže byť zmenený. Má moc zrúcať múry, ktoré sme si vo svojom živote postavili a dať nám možnosť žiť v Jeho láske.

V nasledujúci deň teda prichádzajú táborníci, je to 54 mladých ľudí, ktorí boli oslovení cez pozvania na školách. Niektorí majú aké-také vedomie o Pánu Bohu, niektorí Mu dôverujú ako svojmu Bohu a Pánu, niektorí žijú v tom, že Boha nepotrebujú. Preto je tento tábor misijný, lebo mnohé slovenské s prídavným menom *„kresťanské“* srdcia v skutočnosti s Pánom Bohom nerátajú a potrebujú byť znovu získané Kristom. A to je dôvod tohto tábora, nesedíme tam a nesnažíme sa im vliať celú Bibliu do hlavy, skôr sme tí, ktorí majú čo ponúknuť aj dnešnému mladému človeku. Tím dobrovoľníkov pripravil výborné anglické lekcie, športové aktivity, pohybové aj logické iniciatívy, spoločné hry, tvorivé dielne, hudobné koncerty, scénky, natočil videá, pripravil Petrov denník a spoločné večery, vypracoval večerné témy, aby sme táborníkom ukázali, že sme rovnakí ľudia ako oni, rozumieme im a chceme tábor pripraviť nie tak, aby si to nútene odžili, ale aby videli svedomito pripravené veci. A rovnako im chceme ukázať, že tak ako oni, aj my bojujeme so svojimi neistotami, pádmi, víťazstvami, ale rozdiel je v tom, že ako kresťania sme sa už chytili tej ponúkanej ruky Pána Ježiša a chceme v tom pokračovať každý deň. Rozdiel je v tom, že sme začali načúvať volaniu nášho Boha a zverili sme svoje životy do Jeho rúk. Práve to sme sprostredkúvali slovensko-anglickými témami: prvá Rethink /prehodnoť/ nás zaviedla k jednému rybárovi Šimonovi, neskôr Petrovi. Druhá téma React */reaguj/* nás vyzvala nielen počúvať, ale reagovať na nové veci, napríklad aj na príkaz Ježiša: „nasleduj ma!“; tretia Refocus */zmeň zameranie/* bola lekcia kráčania po mori a topenia sa, keď sa príliš zapozeráme na okolnosti; štvrtá téma Rejection /odmietnutie/

odhalila náš hriech ako vzburu voči Bohu, čím ho zapierame a odmietame; východisko dala téma Restored */obnovený/*, keď nám Boh dokazuje svoju lásku a aj cez pochybnosti nás privádza k skutočnej viere, no a posledná téma Reconnect */nadviaž spojenie/* dala pozvanie patriť tomuto Bohu a patriť do spoločenstva bratov a sestier, ktorí nemajú napodobniť princípy fungovania nejakej svetskej organizácie, ale posväcovaní Svätým Duchom majú svojím životom v cirkvi dokázať, čo znamená milovať sa vospolok a rásť v láske.

Uvedomovala som si, že pri všetkom, čo sme na tábore robili, sme sa pred táborníkmi stávali takmer priehľadnými, lebo videli, ako reagujeme, keď hráme spoločné hry a darí sa nám, keď športujeme a nedarí sa nám, keď sme unavení, keď sme motivovaní pripravovať ďalšiu a ďalšiu iniciatívu, videli, akí sme pred témou, akí sme po téme, vnímali, čo im vlastne chceme povedať... Videli, či len hovoríme o láske a prijatí, alebo to aj skutočne žijeme. Videli, že hovoríme o hriechu a odpustení a mohli si overiť, či v skutočnosti stále kopeme len za seba, alebo sme tí, ktorí myslia najprv na iných a potom na seba.

Záver? Pre mnohých z nich to táborom neskončilo a máme z toho veľkú radosť. A ja mám radosť aj z mladých, ktorí mohli chodiť na brigády, cestovať, venovať sa svojim záľubám a pracujúcim, ktorí si mohli vyčerpať dovolenku na niečo iné, no miesto toho sa rozhodli, že to svoje kresťanstvo aj vo forme praktickej služby berú vážne. Prečo sa tento kemp volá Kecy? Možno preto, lebo členovia mládeže chcú takto vynaloženým časom, energiou, financiami demonštrovať pochopenie, že kresťanstvo nie sú len slangovým slovníkom, „*kecy*“, ktoré sa hovoria, ale že život s Bohom je realita, v ktorej môže kráčať každý z nás. A realitou je potom aj naša služba, ku ktorej treba vyhrnutie našich rukávov.

„Ajhľa, hovorím vám, pozdvihnite oči a hľaďte na polia, že sa zabeleli k žatve.“ Ján 4,35

Lenka Janotková, s. farárka na rodičovskej dovolenke

Nechajme Ho, nech cez nás koná...

Témou na poslednom tohtoročnom stretnutí staršej mládeže, ktoré prebiehajú vždy v stredu podvečer, bola diakonia – služba ľuďom okolo nás. Odvíjala sa od príbehu diakona Štefana v Skutkoch apoštolov, pokračovala cez príbehy Georga Müllera – muža modlitby, ktorý vďaka neochvejnej viere postavil v Bristole sirotince pre tisícky opustených detí, a sestier Royových, ktoré svoj život plne zasvätili službe Bohu, a tým zároveň službe ľuďom, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou života veriaceho človeka. Vnímavosť pre potreby ľudí okolo nás, záujem o blížneho, láskavé slovo, návšteva osamelého človeka, praktická pomoc je tým, čím sa cez nás prejavuje Božia láska k ľuďom. A modlitba je toho nevyhnutnou súčasťou. Cez ňu nám Boh otvára oči, aby sme videli a dáva odvahu, aby sme konali.

Počas večera sme sa modlili za rozmanitú službu a spoločné stretnutia, ktoré v našom cirkevnom zbore prebiehajú. Pozývame k týmto modlitbám aj Vás vo Vašej modlitebnej chvíli, na spoločných stretnutiach či skupinkách.

Ďakujme...

... za rozmanitosť stretnutí, spoločenstiev, možnosti služby, ochotných ľudí, ktorí majú srdcia zapálené pre službu ľuďom v zbore aj mimo cirkvi, za zborových farárov a presbyterov a ich službu pre zbor.

... za to, že Pán Boh koná konkrétne v našich životoch, povoláva nás, usmerňuje a vedie; za to, že vypočúva naše prosby a môžeme ísť za Ním, ak počúvame, keď k nám hovorí.

Prosme...

... za Služby Božie, aby boli priestorom, ktorý oslovuje a spája všetky generácie. Aby tam ľudia chodili s radosťou, cítili sa tu prijatí a odchádzali povzbudení a premieňaní Božím slovom. Aby sme mali otvorené oči a láskavé srdce pre nových ľudí, ako aj porozumenie pre potreby iných a ochotu spoznávať a aj pre nás, staronových ľudí.

... za stretnutia, ktoré v zbore prebiehajú a ľudí, ktorí ich pripravujú. Nech sú povzbudením pre tých, ktorí tam povzbudenie hľadajú a príležitosťou na službu tým, ktorí chcú slúžiť, podeliť sa so svojimi skúsenosťami v živote s Bohom, nech sú otvoreným priestorom, kde možno prijímať aj dávať.

... za konfirmandov a dorast, aby si vedeli k sebe navzájom nachádzať cestu, porozumieť si, aby si tu konfirmandi našli miesto, kde sa budú môcť posúvať v ich duchovnom živote aj po konfirmácii.

... za prácu pracovníkov v Relevante a ich službu. Aby boli skutočným nástrojom Božím pre zbor aj spoločnosť. Aby videli konkrétnych ľudí a oblasti, kde treba pomôcť. Prosme za ochotných ľudí, ktorí by chceli touto cestou slúžiť ľuďom v klubovni, návštevnou službou či pomocou v Hniezde.

... za zimný výlet. Za ľudí, ktorí ho pripravujú, aby boli citliví na Božie vedenie pri tvorbe programu, za všetkých, ktorí tam pôjdu, aby prišli s otvorenou mysľou a srdcom a prijali povzbudenie do ďalšieho

života, aby načerpali duchovných aj fyzických síl, dali priestor Bohu, aby cez nich a v nich konal. Nech je to požehnaný spoločný čas, kde sa budú môcť navzájom spoznávať rôzne generácie ľudí.

... za zborových farárov, aby ich Pán Boh požehnával v službe, nech majú múdrosť v rozhodovaní, obzvlášť pri zložitých a ťažkých rozhodnutiach, nech sú citliví na vedenie Duchom Svätým a požehnaním pre zbor.

...za aliančný a ekumenický modlitebný týždeň a požehnanie nového roka 2014 v našich životoch a v cirkevnom zbore, aby bol miestom požehnania a budovania vo viere, láske a nádeji pre všetky generácie.

Za tím staršej mládeže Andrea Jakubčinová

Naša, Vaša klubovňa PUZZLE!

V minulom čísle sme Vás informovali o tom, že práca v PUZZLE sa rozbieha a že pri jej rozbehu a fungovaní pomáha koordinátorka klubovne Lenka Janotková s ďalšími mládežníkmi z nášho zboru, ktorí majú pre túto prácu a týchto ľudí otvorené a hlavne zapálené srdce. Jednu Lenku vystriedala druhá, a tak sme do nášho tímu privítali Lenku Gogovú, ktorá je od decembra novou koordinátorkou klubovne PUZZLE.

Opýtali sme sa jej, čo ju ako koordinátorku KLUBOVNE PUZZLE na práci v klubovni najviac teší. Odpoveď si môžete prečítať nižšie:

„Teším sa, že do klubovne chodia noví ľudia. Že majú miesto, kde sa môžu prísť zahrať a že viem, že nie sú niekde inde len tak na ulici, v bare a nehrajú napr. hry za peniaze. Viem, že je to lepšia forma.“ Lenka Gogová

Lenka zabezpečuje, aby klubovňa PUZZLE bola otvorená od pondelka až do piatka od 13:00 – 17:00. (v utorok od 13:00 do 15:00.) Okrem koordinácie klubovne napríklad v decembri 12.12.2013 zorganizovala tvorivé dielne, kde si deti a mladí mohli vyrobiť pre rodičov, súrodencov a kamarátov krásny darček. Prišlo okolo 40 detí a mladých. Medzi nimi boli aj naši konfirmandi, študenti Evanjelickej spojenej školy či študenti iných škôl z Prešova.

Odpovede detí a mladých na otázku, ako sa im v klubovni páči, si môžete prečítať nižšie:

„V klubovni sa mi veľmi páči. Som tu už niekoľkýkrát. Rada sem chodím s kamarátkami zo školy, hráme tu hry a trávime tu čas pred konfirmáciou aj keď máme prestávku.“ Julka 12 rokov

„Kým nebola klubovňa, chodili sme len tak do mesta. A my s kamarátom sme chodili do obchodov.“ Janko 11 rokov

„Hľadala som priestor, kde sa nefajčí a kde môžem tráviť čas, ktorý mám medzi prednáškami. Nechcela som vysedávať po podnikoch.“ Janka, 22 rokov

„Mám čas, kým mi príde autobus či kým mi začne jazykovka. Ten čas teraz s kamarátmi využívame tak, že chodíme do PUZZLE, kde hráme kalčeto, x-box, je tu super.“ Peter, 13 rokov, Martin 11 rokov

Ako to ty ako rodič vnímaš, že klubovňa je miestom, kam chodia aj tvoje deti?

„Myslím si, že pre tínedžerov je to väčší prínos, no som rád, že tam chodia aj moji synovia aj keď sa tam niekedy zabudnú pri hrách, ale vidím to veľmi prospešne, lebo sa spoznávajú s inými mládežníkmi, ktorí sa týmto deťom a mladým venujú a vytvárajú si tak s nimi kontakty. Pomôže im to, aby sa po konfirmácií začlenili na stretnutia dorastu. Toto prostredie už pre nich nebude cudzie, pretože tam budú poznať tých, ktorí tieto stretnutia vedú.“

Sme vďační Nadácií detí Slovenska, že nám v rámci grantového programu Hodiny deťom podporila projekt s názvom *„Investovať do ľudí sa oplatí“*. Ten

nám beží od júla 2013 do júna 2014. Vďaka nemu sme mohli zamestnať našu koordinátorku, ktorá zabezpečuje, že klubovňa takto funguje. Okrem toho z týchto peňazí môžeme zaplatiť energiu a rôzne iné veci, ktoré k prevádzke takejto klubovne neodmysliteľne patria.

Organizácia Relevant n.o., ktorú niektorí z Vás podporujú, napríklad 2% - dvoma percentami z dane z príjmu, finančnými či materiálnymi darmi, môže tieto financie použiť napríklad aj na takúto službu, ako je práca v klubovni PUZZLE. Ďakujeme!

Viac informácií na: www.relevant.sk, +421 911 332 871 alebo +421 944 415 008 alebo puzzle@relevant.sk

Ivana Blecharžová

Opatrovateľská služba v domácnosti klienta alebo opatrovateľská služba v zariadení?

Pokojné starnutie v kruhu rodiny alebo cudzie prostredie a neznámi ľudia?

V posledných mesiacoch sa zamýšľam nad týmito a podobnými otázkami. Nejako to vyplynulo z mojej práce a zodpovednosti za opatrovateľskú službu v našej neziskovej organizácii Relevant. Nikdy som neuvažovala nad tým, že niečo také budem robiť, ale „cesty Božie sú nevyspytateľné“. Doposiaľ som sa so starnutím, starobou a všetkým, čo s tým súvisí – životný štýl, radosti, potreby, túžby, problémy a starosti, stretávala v škole na niektorých predmetoch a samozrejme doma, keď sme sa ako rodina stretávali so starými rodičmi pri zábave, rozhovoroch a bežných rodinných stretnutiach, a neskôr aj pri starostlivosti o nich, keď ich vek pokročil a neboli schopní sa o seba postarať sami. Teraz sa mi naskytá iný a komplexnejší pohľad na seniorov, ich život, starnutie a tiež aj starosti s tým, „kto sa o mňa postará“. Je mnoho tých, ktorí potrebujú pomoc. Ale žiaľ, doba je ťažká a všetci to vidíme a žijeme... každý sa niekam ponáhľa, snaží sa zarobiť čo najviac peňazí, aby si mohol udržať určitý štandard, študuje, odchádza pracovať do zahraničia, buduje svoje koníčky, stretáva sa s priateľmi a občas aj oddychuje a potom už len pracuje, pracuje a pracuje... alebo jednoducho nemá čas starať sa o niekoho, kto už nie je až taký užitočný a produktívny a kto je skôr príťažou ako pomocou. A kde je čas na starostlivosť o našich starších a starých? Niekde medzi tým... alebo niekde v zariadení sociálnych služieb, kde končia osamotení, zúfalí, nechápavo chápaví, odmietnutí a možno zmierení. Samozrejme nie vo všetkých prípadoch, to nemôžem tvrdiť. Ale z toho, čo vnímam za posledný čas, nadobúdam presvedčenie, že o našich seniorov, ktorí nás vychovali, dali nám strechu nad hlavou a okrem toho všetko, čo vedeli a mohli, by sme sa mali starať my, rodinní príslušníci. Neposúvajme ich do zariadení, pokiaľ skutočne nie sme okolnosťami nútení. Viem, nie vždy je možné starať sa o svojich blízkych s vyšším vekom doma, nie vždy sú na to vytvorené podmienky, nie vždy to dokážeme a nie vždy chceme. Ale čo ak vyskúšame všetky možnosti, a až potom, keď všetko zlyhá, využijeme služby v zariadení? Dúfam, že väčšina z nás by konala takto. Jednou z možností je aj opatrovateľská služba zabezpečovaná prostredníctvom opatrovateliek, ktoré dochádzajú za klientom do domáceho prostredia, venujú mu svoj čas a zo všetkých síl sa snažia byť užitočnými. Žiaľ, pri ponuke našich služieb sa stretávame s nedôverou a strachom, ktorý pramení z neznámeho... z neznámej tváre, spôsobov správania, komunikácie..., toto zažívame a s tým sa stretávame. Pokúšam sa predstaviť si, koľko neznámych tvárí môže vidieť senior v zariadení? Aké to pre neho je, keď musí svoje ostávajúce roky života prežiť niekde v neznáme?

Znova musím povedať, uvedomujem si, že nie vždy to tak je a veľakrát jedinou možnosťou je využiť služby v zariadení, v ktorom sa tiež snažia poskytovať svoje služby na úrovni. Čo žiaľ ostáva faktom je, že klient nezažíva komfort „jeden na jedného“. Opatrovateľ alebo ošetrovateľ má okrem neho aj niekoľkých ďalších, a tak je v podstate odkázaný na trpezlivé a miestami nie celkom príjemné vyčkávanie. Nesnažím sa o posudzovanie, aby ste ma nepochopili zle, snažím sa o ponuku jedného z riešení, pretože veríme a sme presvedčení o tom, že je to dobrý spôsob starostlivosti o našich klientov. Pre mňa je táto otázka seniorov zodpovedaná. A pre vás?

Posúďte sami zo svedectiev našich opatrovateliek...

Martina Spišáková

Prečo nie zariadenie opatrovateľskej služby, ale opatrovateľka?

Začalo to pred mnohými rokmi, keď mi vážne ochorela mama. V rodine sme už boli bezmocní, ale pevná viera, vytrvalosť a denno-denný kontakt s mamou priniesli svoje ovocie. Vtedy som pochopila,

čo je správne. Všetko je síce v Božích rukách, ale keď je človek v domácom prostredí, v kruhu svojej rodiny, hneď sa cíti istejšie a lepšie.

Tieto moje osobné životné skúsenosti ma motivovali k tomu, aby som si urobila opatrovateľský kurz. V kostole som v oznamoch zachytila informáciu o Relevante, ktorý rozbieha opatrovateľskú službu. Navštívila som kanceláriu Relevantu so žiadosťou o prijatie do práce. O pár mesiacov sa mi ozvali s tým, že majú pre mňa klienta, ktorý potrebuje 8 a viac hodín starostlivosti denne. Tento pán sa volá Ladislav. Bol v domove sociálnych služieb, ale jeho dcéra videla, že toto prostredie mu neprospieva a otec upadá. Vyzeral, akoby mu už neostávalo veľa času, rozhodla sa teda vziať ho k sebe domov. Moje prvé stretnutie s pánom Lackom vyzeralo zaujímavo. Veľmi málo rozprával, mal úplne stuhnuté telo a keď sa chcel napiť, musela som mu pomôcť pridržať hrnček. Dokázal urobiť pár nesmelých krokov za vozíkom. Každý deň sme museli cvičiť, prechádzka vonku znamenala nutnosť dcérinej pomoci, aby sme nespadli na schodoch. Po dvore sme už chodili sami pomaly za vozíkom. V prípade pekného počasia sme postupne tieto prechádzky predlžovali. Bohužiaľ nie všetky dni boli pekné a raz prišiel aj deň, keď pán Lacko upadol do bezvedomia, a keďže sa to opakovalo viackrát, musela som volať záchrannú službu, ktorá ho vzala do nemocnice. Spolu s jeho dcérou sme sa modlili a prosili Boha, aby to nebolo nič vážne. Vďaka Bohu ešte v ten večer pán Lacko bol doma a poviem Vám, slzy radosti v očiach sme mali všetci, keď nás úprimne objal a tešil sa z toho, že je doma. Čas letí rýchlo a už je tomu päť mesiacov, čo k nim chodím. Môj pán Lacko plynule komunikuje, dosť veľa číta, telo ho viac počúva, po dome sa pohybuje sám s pomocou palice, problém mu trochu robí nízky tlak, a preto som vždy radšej s ním. Schody zvládame spoločnými silami hravo a tiež aj dlhé prechádzky už nie sú príťažou. Často chodíme na nákupy, vtedy si hrdo kráča za vozíkom, smelo zdraví susedov a známych.

Každý deň je v kontakte so svojou dcérou, niekedy prídu vnúčatá, susedia, známi a občas syn, ktorý žije v zahraničí. Takto nám spoločne plynú hodiny, dni a týždne, kedy si s pánom Lackom povieme „a už je zasa piatok, uvidíme sa v pondelok".

Relevant n.o. má niekoľko opatrovateliek, ktoré by mohli pomôcť práve Vám, ak máte časovo náročnú prácu, ale večery chcete tráviť s vašimi rodičmi.

„Milujúcim Boha všetky veci slúžia na dobro."

p. Rozmanová, opatrovateľka

Príbeh o babke Margite

Babka Margita niekedy nebola babka, ale mladé dievča. Mala veľa bratov a sestier a tiež rodičov, ktorých si vážila. Ich život nebol ani ľahký ani jednoduchý, no vzájomne si pomáhali a dobre spolu vychádzali. Dievča Margitka mala vrúcny vzťah k Bohu, chcela mu odovzdať celý svoj život a stať sa rehoľnou sestrou. No socialistický režim to prekazil. Tak vyštudovala aspoň za zdravotnú sestru. Po čase sa o ňu uchádzal sympatický muž, ktorý sa stal jej manželom. Mali spolu dcérku, o ktorú sa s láskou starali. Roky a desaťročia ubehli v práci a rodine, všade rozdávala svoju lásku, ochotu a starostlivosť. Prišla staroba, prišiel čas, kedy ona začala potrebovať starostlivosť. Manžel jej zomrel a ona ostala sama. Sama? Nie, veď mala ešte dcéru, zaťa a vnukov. Bývali neďaleko, v tom istom bytovom dome, vo vedľajšom vchode – vďaka Bohu. Prišla som tam pomôcť na pár hodín, ale opatroval ju aj vnuk, aj zať a dcéra – keď prišli z práce. Babka nebola ležiaca, iba zabúdala. Cvičili sme spolu dlhodobú pamäť, veľa chodili na prechádzky, čítali detskú Bibliu s veľkým písmom a obrázkami, občas sme spolu varili, upratovali byt, cvičili jednoduché primerané cviky. Vychádzali sme spolu veľmi dobre a babka Margita mi stále mávala pri okne, keď som odchádzala. Na prechádzkach ju zdravilo veľa ľudí, bývalí pacienti, susedia, lekári, sestry z cirkevného zboru. Mala rada prezeranie fotografií, pri ktorých si spomínala na rodinných príslušníkov a na minulosť, o ktorej sme sa rozprávali, aby si pocvičila dlhodobú pamäť. Neoddeliteľnou súčasťou jej života bola modlitba a počúvanie Božieho slova. Možno už tieto veci nevnímala úplne jasne, no vyjadrovali jej hlboko zakorenený vzťah k Bohu, ktorý nenarušila ani choroba. Babka zabudla na mnohé veci, nezabudla však na vzťahy lásky v rodine a k Bohu. Kiežby každý rodič a starý rodič dostal od svojich blízkych takú lásku a úctu, aká mu prináleží (4. Božie prikázanie).

Láska nikdy neprestane. Kdežto proroctvá pominú, jazyky umĺknu, poznanie sa pominie. 1 Kor 13:8

p. Vernarecová, opatrovateľka

Snažíme sa byť jeden druhému vzájomnou oporou

Keď som znova vstúpil do bytu manželov Merčiakovcov, znova som sa tešil z lásky, v ktorej slúžia jeden druhému a tešia sa z vnukov a vnučky, ktorú túžia objať a požehnať ju v náruči prijatia, radosti a vďaky. V mysli som si spomenul na slová : Prvý list Jána 4, 9: *„V tom sa prejavila láska Božia k nám, že svojho jednorodeného Syna poslal Boh na svet, aby sme žili skrze Neho.“* Čo to znamená, žiť skrze Krista, si uvedomujem vždy, keď sa stretávam s Jankom a Helenkou. Preto sa chcem sa s Vami, sestry a bratia, podeliť o požehnaný čas, ktorý spolu prežívame vždy pri spovedi s Večerou Pánovou v ich domácnosti. Ich vzťah a manželstvo je pre mňa povzbudením a oslovením, ako v tomto svete ukázať, čo to znamená vysloviť to jednoduché: Ľúbim ťa... Preto som ich poprosil o krátke svedectvo o vzťahu a živote. To všetko začalo Mottom na svadobnom oznámení, ktoré je stále aktuálne. Motto:

Ľúbim Ťa, no chcem stokrát viac,
v slzách, trápení i šťastí,
v jeseň keď na vlasy sadne mráz
mohli sme si riecť, život bol krásny.

Ako mi povedali, s týmto mottom vstupovali pred 40 rokmi do manželstva a v pre mňa vzácnej chvíli vyznali: *„Celý náš spoločný život sme sa snažili, aby sme naplnili posolstvo tohto motta. Pán Boh nám požehnal dve deti a obdaroval tromi vnúčatami, ktoré sú v súčasnosti naším svetlom a potešením našich sŕdc ale i nášho života.“* Aj keď život s manželkou sa zásadne zmenil po ťažkej autonehode, sú pre mňa príkladom skutočného vzťahu lásky, v ktorom je potrebné prinášať obete a nevzdávať sa, aj keď je všetko inak, než sme si prestavovali. Ten vzťah, ako to ja vnímam, je hlbokým priateľstvom Janka a Helenky, kde vernosť manželskému sľubu je príkladom a svetlom aj pre ich deti, ktoré sa určite môžu veľa od nich učiť, ale i prijímať, tak ako aj ja. Čo je ťažkou zmenou v ich manželstve? To je konfrontácia s utrpením, ale aj v ňom sú príkladom. To je ich svedectvo, ako ho vyslovil manžel a otec: *„Náš život bol vyplnený výchovou a starostlivosťou o deti, formovaním ich charakteru, v čom sme sa snažili byť im príkladom. Vďaka Pánu Bohu sme žili plnohodnotne až do okamihu, keď manželka pred piatimi rokmi pri nešťastnej autonehode utrpela ťažké zranenie, následkom ktorého ochrnula. Od tejto chvíle si plne uvedomujeme, čo znamená pre človeka byť*

zdravý a sebestačný. Náš život sa zmenil od základov a musíme riešiť problémy, s ktorými sme sa dovtedy nestretli. Sú to problémy nielen fyzického, ale hlavne psychického rázu. Pri ich riešení sa snažíme byť jeden druhému vzájomnou oporou. Vzájomná láska, úcta jedného k druhému, vzájomná dôvera a empatia nám pomáhajú niesť tento náš ťažký, spoločný kríž.“

Bratia a sestry, vždy odchádzam z tejto rodiny povzbudený a spolu pri VP sa modlíme za ich problémy, ale i deti a vnúčatá a uvedomujem si, že aj keď Ján a Helenka nič nenechali deťom, píšu svojím manželstvom nádherný príbeh, ktorý by som si prial komentovať raz v televízii pre celé Slovensko, aby pochopili, ako má vyzerať život lásky. Ja ho vidím v priamom prenose muža a chlapa, ktorý neuteká pred zodpovednosťou, na ktorého sa dá spoľahnúť a mať v ňom istotu.

Janko nakoniec skromne hovorí: *„Život každého postaví pred rôzne viac či menej zložité situácie. Keď má človek zdravie a v manželstve je šťastný, a cíti k svojmu partnerovi lásku, úctu a oddanosť, každý problém sa dá vyriešiť bez toho, aby došlo k rozpadu manželstva, čo sa v súčasnosti veľmi často stáva.“*

Ján a Helena Merčiakovci, ďakujem Vám za rozhovor a príklad Vášho vzťahu, prajem Vám

posilnenie skrze stálu Božiu lásku zjavenú v Pánovi Ježišovi, aby ste spoločne, povzbudzovaní deťmi, vnúčatkami, ale predovšetkým Božou milosťou budovali to krásne spoločenstvo svojho manželstva. Rád prichádzam k Vám, lebo Váš príbytok je preniknutý sviežosťou pomoci, kultivovanou komunikáciou a prijatím aj tej Božej pomoci, ponúkanej nám v Kristu. Nech Vás povzbudzujú slová, nad ktorými sme sa spolu zamýšľali: *„Ale mňa blaží Božia blízkosť. V Hospodinovi, Pánovi mám svoje útočisko, aby som všetky Tvoje skutky zvestoval.“ Ž 73,28*

Ján Bakalár
zborový farár

Modlitba Karla Bartha

Hospodine, Bože náš!
Dávaš nám, ľuďom, život,
a potom ho zasa odnímaš,
na chvíľu ho skryješ
v tajomstve smrti,
aby si ho opäť obnovený
a očistený
vyviedol na svetlo ako
náš večný život.
Vzhliadni na nás a vypočuj nás,
keď myslíme na tých, ktorí od nás odišli.
Vezmi náš strach a zármutok
do svojho pokoja.
Veď všetky naše myšlienky
o zosnulých aj o nás
k poznaniu svojej
dobrotivej vôle
s nimi aj s nami.
Uč nás poznať,
že aj my raz musíme zomrieť,
a do tej doby daj,
aby sme tu žili vďačne v nádeji,
ktorá nezahanbuje.
O to všetko ťa prosíme
v mene Ježiša Krista,
nášho Pána. Amen.

Modlitba Jana Ámosa Komenského

Vzdialený som bol od teba,
Bože, sladkosť večná,
ale ty si sa nado mnou zmiloval
a priblížil si sa ku mne.
Blúdil som, ale ty si ma obrátil,
motal som sa, nevediac, kam ísť,
ale ty si ma uviedol
na pravú cestu.
Odišiel som od teba
a stratil som teba i seba,
ale ty si ma navrátil mne i sebe.
Nebo a zem od teba sú
a dobré sú
a krásne sú a žiadostivé sú,
pretože od teba sú;
avšak nie sú ani tak dobré,
ani tak krásne,
ani tak žiadostivé ako ty,
ich Stvoriteľ;
preto duše hľadajúce potešenie
sa nimi nemôžu nasýtiť.
Ty si, Pane, plnosť plností
a srdce naše je neuspokojené,
dokiaľ v tebe nezakotví.
Drž ma, Pane, veď ma, nes ma,
aby som od teba nezablúdil
a neklesol;
daj, nech ťa milujem
milovaním večným
a nech vedľa teba nemilujem
žiadne veci,
ale len pre teba a v tebe,
láska neskonalá.
Duch tvoj dobrý ochraňuj ma
a tvoje milosrdenstvo
sprevádzaj ma na mojich
cestách. Amen.

Vaša dobrotivosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán blízko! O nič nebuďte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách. A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Kristu Ježiši." (Fil 4, 5-7)

Číslo účtu cirkevného zboru:
0096289004/0900

Odporúčame, aby ste pri platení cirkevných príspevkov, resp.
milodarov, uprednostňovali prevod na vyššie uvedený účet cirkevného zboru pred platením poštovou poukážkou.

Služby Božie do konventu

Plnosť času Ž 2, 1-4	Mich 5, 1-4a G 4, 4-7 L 2, 1-14 Ž 2, 1-4	**24.12.2013** **ŠTEDRÝ** **VEČER**	15.30 16.00 17.00 17.00 22.00	Štedrovečerné služby Božie Štedrovečerné služby Božie Štedrovečerné služby Božie Štedrovečerné služby Božie Štedrovečerné služby Božie	Kojatice Janov Rokycany Chrám Chrám	
Zjavila sa milosť Božia Ž 93, 1-2	Iz 9, 1-6 Tit 2, 11-14 L 2, 1-14 Ž 96, 1-3 10-13	**25.12.2013** **1. SLÁVNOSŤ** **VIANOČNÁ**	9.00 11.00 11.00 15.00	Služby Božie Služby Božie Služby Božie Vianočný program pre detí	Chrám Chrám Rokycany Fara	
Otvorené nebesá Ž 100, 1-2	Iz 2, 1-5 Sk 6, 8-15 7, 54-60 Mt 23, 34-39 Ž 100, 1-5	**26.12.2013** **2. SLÁVNOSŤ** **VIANOČNÁ**	8.00 9.00 9.30 11.00	Večera Pánova Služby Božie Služby Božie Služby Božie	Chrám Chrám Kojatice Janov	Večera Pánova
Slovo stalo sa telom Iz 9,1	Iz 63, 7-8 G 4, 1-6 J 1, 14-18 Ž 71, 14-18	**29.12.2013** **NEDEĽA**	9.00 11.00 17.00	Služby Božie Služby Božie Večerné služby Božie	Chrám Rokycany Chrám	
Bdelosť a vernosť Ž 90,1-6	Iz 51, 4-6 L 12, 35-40 R 8, 31-38	**31.12.2013** **Závierka** **občianskeho roka**	15.30 15.30 17.00	Služby Božie Služby Božie Služby Božie	Rokycany Janov Chrám	
V Ježišovom mene Iz 9, 5	Joz 24, 14-16 G 3, 23-29 L 2, 21 Ž 8, 2-10	**1.1.2014** **NOVÝ** **ROK**	9.00 9.30 17.00	Služby Božie Služby Božie Večerné služby Božie	Chrám Kojatice Chrám	
Cez ťažkosti k radosti Ž 98, 2-3	1M 11, 1-9 1Pt, 4, 12-19 Mt 2, 13-23 Ž 52, 3-11	**5.1.2014** **NEDEĽA** **po Novom roku**	9.00 9.00 11.00 14.00 17.00	Detské služby Božie Služby Božie Služby Božie Nešporné služby Božie Večerné služby Božie	Fara Chrám Rokycany Petrovany Chrám	
Sláva Pánova Ž 72, 1	Iz 60, 1-6 Mt 2, 1-12	**6.1.2014** **ZJAVENIE**	9.00 17.00	Služby Božie Večerné služby Božie	Chrám Chrám	
		8.1.2014 Str 9.1.2014 Štv	7.45 17.00	Služby Božie ESŠ Večerné služby Božie	Chrám Chrám	
Ježišov krst Pr 8, 22-23	Joz 3, 5-11 R 12, 1-5 Mt 3, 13-17 Ž 1, 6	**12.1.2014** **NEDEĽA** **1. po Zjavení**	9.00 9.00 9.30 11.00 15.30 17.00	Detské služby Božie Služby Božie Služby Božie Služby Božie Nešporné služby Božie Večerné služby Božie	Fara Chrám Kojatice Janov ÚTP Chrám	
		15.1.2014 Str 16.1.2014 Štv	7.45 17.00	Služby Božie ESŠ Večerné služby Božie	Chrám Chrám	
Ježišova prítomnosť posvätuje Ž 66, 1-2	2M 33,17-23 R 12 9-16 J 2, 1-11 Ž 105, 1-8	**19.1.2014** **NEDEĽA** **2. po Zjavení**	9.00 9.00 11.00 17.00	Detské služby Božie Služby Božie Služby Božie Večerné služby Božie	Fara Chrám Rokycany Chrám	
		22.1.2014 Str 23.1.2014 Štv	7.45 17.00	Služby Božie ESŠ Večerné služby Božie	Chrám Chrám	
Dobrým premáhaj zle Ž 97, 7-8	Am 3, 1-8 R 12, 17-21 Mt 8, 5-13 Ž 31, 2-8	**26.1.2014** **NEDEĽA** **3. po Zjavení**	9.00 9.30 11.00 11.00 17.00	Služby Božie Služby Božie Služby Božie Služby Božie s požehnaním detí Večerné služby Božie	Chrám Kojatice Janov Chrám Chrám	

Služby Božie do konventu

		29.1.2014 Str	7.45	Služby Božie ESŠ	Chrám	
		30.1.2014 Štv	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
			9.00	Detské služby Božie	Fara	
	1M 22, 1-19	**2.2.2014**	9.00	Služby Božie	Chrám	
Moc Pánova	Ef 1, 15-23		11.00	Služby Božie	Chrám	Večera Pánova
pri nás	Mt 8, 23-27	**NEDEĽA**	11.00	Služby Božie	Rokycany	
Ž 93, 3-5	Ž 18, 2-7		14.00	Nešporné služby Božie	Petrovany	
		4. po Zjavení	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
		5.2.2014 Str	7.45	Služby Božie ESŠ	Chrám	
		6.2.2014 Štv	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
			9.00	Detské služby Božie	Fara	
		9.2.2014	9.00	Služby Božie	Chrám	
Trpezlivosť	Ez 33, 10-16		9.30	Služby Božie	Kojatice	
a sila slova	Kol 13, 12-17	**NEDEĽA**	11.00	Služby Božie	Janov	
Ž 19, 8	Mt 13, 24-30		15.30	Nešporné služby Božie	ÚTP	
	Ž 12, 2-9	**5. po Zjavení**	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
		12.2.2014 Str	7.45	Služby Božie ESŠ	Chrám	
		13.2.2014 Štv	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
Nezaslúžená	Jer 9, 22-23	**16.2.2014**	9.00	Detské služby Božie	Fara	
milosť	1K 9, 24-27	**NEDEĽA**	9.00	Služby Božie	Chrám	
Ž 18, 2-3	Mt 20, 1-16	**Deviatnik**	11.00	Služby Božie	Rokycany	
	Ž 31, 20-25		17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
		19.2.2014 Str	7.45	Služby Božie ESŠ	Chrám	
		20.2.2014 Štv	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
Dar Božieho	Jon 3, 1-10	**23.2.2014**	9.00	Služby Božie	Chrám	zbor. konvent
slova	2K 12, 1-10	**NEDEĽA**	11.00	Služby Božie s požehnaním detí	Chrám	
Ž 44, 24-26	L 8, 4-15	**po Deviatniku**	17.00	Večerné služby Božie	Chrám	
	Ž 119, 89-96					

Aliančný modlitebný týždeň: *Mať iného ducha- odvážme sa dôverovať*

5.1.2014 Ne	17:00	Chrám sv. Trojice	P. Ruščin	Mal iného ducha: 4M 14, 6-19; 4M 14,24; 2Tim 1, 7-10
6.1.2014 Po	18:00	Modlitebňa CB	J. Michalec	Naši obri a mentalita kobyliek: 4M 13, 25-33; 1K 1, 22-31
7.1.2014 Ut	18:00	Archa - AC	M. Jurčo	Generácia púšte: 4M 14, 1-5; 4M 32, 7-11; Mt 11, 16-26
8.1.2014 Str	18:00	Modlitebňa CB	P. Mihoč	Chceli ho ukameňovať: 4M 14, 10-21; Ž 55, 12-14; 2K 4, 8-18
9.1.2014 Štv	17:00	Chrám sv. Trojice	J. Šolc	Nová generácia: Joz 2, 1-24; 5M 1, 25-40; 1Tim 4, 10-16
10.1.2014 Pia	18:00	Archa - AC	Ľ. Fekete	Káleb – Kenázovec: 4M 32, 12; 4M 13, 1-16; Ef 2, 10-22
11.1.2014 So	18:00	Modlitebňa CASD	D. Macko	Kálebova dcéra Achsa: Joz 15, 13-19; Sud 3, 9-11; L 18, 1-8
12.1.2014 Ne	17:00	Modlitebňa CB	J. Bakalár	Silný ako vtedy: Joz 14, 5-15; Ž 91; Žid 12, 12-15

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov: „Je Kristus rozdelený?“ 1 Kor 1,17

23.1.2014 Štv	17:30	Modlitebňa CB
24.1.2014 Pia	17:30	Chrám J. Krstiteľa
25.1.2014 So	17:00	Chrám sv. Mikuláša
26.1.2014 Ne	17:00	Chrám sv. Trojice

Tento biblický text a návrh bohoslužieb sú príležitosťou zvážiť nanovo túto výzvu vo vašom kontexte.

Jubilanti nášho cirkevného zboru v I. štvrťroku 2014

Milé sestry a bratia jubilanti,

dovoľte, aby sme Vám v mene nášho prešovského evanjelického a. v. cirkevného zboru zaželali k Vášmu životnému jubileu, ktorého sa z Božej milosti dožijete v prvom štvrťroku 2014, najmä hojné Božie požehnanie, pevné zdravie a veľa radostných chvíľ strávených v kruhu najbližších a v spoločenstve nášho cirkevného zboru.

Nech sú pre Vás povzbudením a posilou slová Písma:

„Boh mi je štítom. On je záchrancom ľudí úprimného srdca.“

Žalm 7, 11

50 rokov života:

Helena Andraščíková, Zdenka Bajusová, Stanislav Balog, Mária Čopáková, Miroslav Dudáš, Jana Gregová, Marta Gállová, Mária Harčárová, Danka Herkeľová, Dušan Jakubčin, Ing. Helena Jurašová, Viera Krafčáková, Anton Lenhardt, Pavel Mikula, Viera Obcovičová, Iveta Takáčová

60 rokov života:

Ing. Miroslav Bobrik, František Cimerman, Daniela Dobáková, Pavol Gaľa, Darina Gerčáková, Milan Grega, Ján Kolesár, Oľga Olejárová, Ján Plačko, Marta Schvarcová, Jela Zakarovská, Magdaléna Žilinská

65 rokov života:

Mária Chrapčiaková, Milota Ferencová, Júlia Gregorová, Júlia Gregová, Helena Gállová, Anna Kostrubová, Jolana Kriváková, Vladimír Marko, František Priščák

70 rokov života:

Zuzana Olejárová, František Pribula, Božena Sabolová, Magdaléna Timková, Vladimír Šalamun, Mgr. Božena Šmelková

75 rokov života:

Ing. František Ander, Margita Beňková, Anna Hadbavná, Anna Horenská, Vojtech Katuščák, František Krištúfek, Radislav Kuropčák, Štefan Macej, Anna Macejová, Andrej Priščák, Ladislav Vollay

80 rokov života:

Štefan Demčák, Helena Ferencová, Anna Hebanová, Mária Kačmárová, Anna Sedláková, Miroslav Záruba

85 rokov života:

Mária Hajdučinová, Milina Jakubčinová, Gizela Kožlejová, Mária Šebeňová

90 a viac rokov života:

Mária Remetová, Anna Gajdošová, Mária Straková, Anna Bekečová, Zuzana Mižišinová, Anna Maková

50. výročie sobáša:

Jozef Harčár a Milena Harčárová, Teodor Mušinka a Božena Mušinková, Ján Polča a Anna Polčová

Na konci tejto pravidelnej rubriky chceme sa Vám, milí bratia a sestry, ospravedlniť za chyby, ktoré sme v nej v priebehu roka urobili. Do zoznamu Jubilanti vieme uviesť iba tých, ktorí majú vyplnené Evidenčné listy.

Chyby v zozname Krstení, Sobášení, Zomrelí sme urobili my v redakcii pri prepisovaní údajov zo zborových matrík. Všetkým dotknutým sa za tieto chyby úprimne ospravedlňujeme.

POKRSTENÍ
(október - november 2013)

Timotej Kendický	5. októbra
Maya Elissa Sabolová	11. októbra
Jakub Orečný	19. októbra
Leonard Terpák	26. októbra
Nataly Fatulová	27. októbra
Adam Kantor	3. novembra
Tadeáš Riša	9. novembra
Nadežda Benková	10. novembra
Štefan Škripko	16. novembra

SOBÁŠENÍ
(október - november 2013)

Lukáš Chovan a Mgr. Miroslava Šimková	5. októbra
Lukáš Svat a Zuzana Chovanová	5. októbra
Ing. Tomáš Chmeľovský a Mgr. Veronika Ferencová	12. októbra
Lukáš Čonka a Nikola Bulnová	12. októbra
Ľubomír Ištvan aStanislava Beňová	12. októbra
Ivan Malich aEmília Sabolová	12. októbra
Miroslav Šimočko a Veronika Trochanová	12. októbra
Ing. Juraj Kováč a Mgr. Zuzana Glodová	19. októbra
Jozef Marchevský a Denisa Lukáčová	26. októbra

ZOSNULÍ
(október - november 2013)

Milan Jakubčin, 73 r	8. októbra
Jozef Duda, 55 r	18. októbra
Anna Süčová, 94 r	22. októbra
Oľga Dopiráková, 72 r	26. októbra
Ing. Rudolf Jančik, 81 r	17. novembra
Rastislav Olejár, 32 r	20. novembra
Jaroslav Nazarej, 40 r	25. novembra

Redakčný kruh: J. Bakalár, A. Bodnárová, V. Ferenc, K. Furdík, V. Furdíková, Z. Martausová, K. Michalčíková, M. Sabol
Redakcia a administrácia: Ev. a. v. farský úrad v Prešove, Svätoplukova 11. Registračné číslo: OÚ-XI/27/95.
Tlač STEVEPRESS Š. HARČAR. Ďakujeme Vám za Vaše príspevky, modlitby, finančnú pomoc a ochotu. Finančnú pomoc na tento časopis môžete zaslať: Slov. sporiteľňa, a.s. číslo účtu: 0096289004/0900